

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2023 M. RUGSĖJO 1 D.–2023 M. RUGSĖJO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	3
6. SVEIKATOS APSAUGA	3
<i>Dėl teismo atliekamo gydytojo specialisto pateiktos nuomonės vertinimo nagrinėjant ginčą dėl profesinės ligos nustatymo .....</i>	<i>3</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	3
<i>Dėl perspėjimo į Šengeno informacinę sistemą įtraukimo, kai užsienietė savanoriškai išvyko iš Lietuvos Respublikos per suteiktą tam terminą .....</i>	<i>3</i>
<i>Dėl kompetentingų institucijų pareigos pagrįsti išvadą dėl užsieniečio keliamos grėsmės vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams .....</i>	<i>5</i>
<i>Dėl užsienietės prašymo išduoti leidimą nuolat gyventi nagrinėjimo, kai jos padėčiai įtaką daro sutuoktinio atžvilgiu priimtas sprendimas neišduoti leidimo nuolat gyventi.....</i>	<i>6</i>
11. KONKURENCIJA	6
<i>Dėl ūkio subjekto vadovui skirtos sankcijos sušvelninimo.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl ūkio subjekto, bausto už kartelinį susitarimą, vadovui skiriamos sankcijos .....</i>	<i>7</i>
14. APLINKOS APSAUGA	8
<i>Dėl teisės naudoti laisvėje esančių medžiojamųjų gyvūnų išteklius paveldėjimo .....</i>	<i>8</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	8
<i>Dėl teismo pareigos išaiškinti pareiškėjui teisę toje pačioje byloje reikšti reikalavimą dėl žalos atlyginimo, kai neteisėti paramą administruojančios institucijos veiksmai paaiškėja pasibaigus finansavimo laikotarpiui. 8</i>	
<i>Dėl užimtumo rėmimo priemonių reikšmės socialinei asmenų, besinaudojančių tokiomis priemonėmis, padėčiai, sprendžiant dėl išmokėtos subsidijos susigrąžinimo .....</i>	<i>9</i>
<i>Dėl pareiškėjo apyvartos sumažėjimą lėmusių aplinkybių vertinimo .....</i>	<i>10</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	11
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	11
<i>Dėl galimybės skųsti ministerijos vilkinimą atlikti veiksmus (dėl teritorijų planavimo dokumento rengimo pradžios).....</i>	<i>11</i>
<i>Dėl Aplinkos apsaugos departamento teisės ginti viešąjį interesą aplinkos apsaugos srityje.....</i>	<i>12</i>
<i>Dėl galimybės ginčyti mokyklų tinklo pertvarkos bendrąjį planą.....</i>	<i>12</i>
<i>Dėl termino skundai paduoti atnaujinimo pareiškėjui įrodžius, jog elektroninis laiškas nepasiekė adresato13</i>	

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
UTPĮ	Įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

6. Sveikatos apsauga

6.6. Kiti su sveikatos apsauga susiję klausimai

Dėl teismo atliekamo gydytojo specialisto pateiktos nuomonės vertinimo nagrinėjant ginčą dėl profesinės ligos nustatymo

Apžvelgiamoje byloje pareiškėja prašė teismo panaikinti Sveikatos apsaugos ministerijos Centrinės darbo medicinos ekspertų komisijos (toliau – Komisija) išvadą „Dėl profesinės ligos diagnozės pagrįstumo“ (toliau – Išvada) ir įpareigoti Komisiją iš naujo išnagrinėti klausimą dėl pareiškėjos profesinės ligos nustatymo pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą tenkino, nustatęs, kad sprendžiant dėl pareiškėjos profesinės ligos nustatymo pagrįstumo buvo pateikti iš esmės skirtingi vertinimai, o tiksliam profesinės ligos nustatymui / nenustatymui buvo tikslinga pasitelkti ne vieno gydytojo specialisto neurologo, tačiau kelių gydytojų specialistų-ekspertų vertinimą.

LVAT atkreipė dėmesį, kad atsakovas tris kartus skirtingai vertino pareiškėjai 2015 metais nustatytą profesinę ligą. Pirmosios dvi Komisijos išvados (pirmoji – patvirtintas profesinis susirgimas, antroji – nepatvirtintas) buvo panaikintos teismų sprendimais, pripažinus, jog jose padarytos išvados nėra aiškios ir nedviprasmiškos. Atsakovas, bandydamas taisyti administracinių teismų nurodytus ankstesnius jo veiklos trūkumus, prieš priimdamas skundžiamą Išvadą, papildomai gavo gydytojo neurochirurgo vertinimą, išdėstytą 2021 m. rugsėjo 21 d. rašte, kuriuo remiantis ir buvo priimta Išvada.

Įvertinęs atsakovo apeliacinio skundo argumentus, LVAT iš esmės pritarė pirmosios instancijos teismo sprendime padarytiems vertinimams, jog šis dokumentas savo turiniu atitinka specialisto nuomonę, grindžiamą prielaidomis, į daugumą užduotų klausimų specialistas nurodė negalintis atsakyti, todėl juo paremta Išvada pagrįstai pripažinta neparemta faktiniais duomenimis. Dėl to apelianto argumentai, jog pirmosios instancijos teismas peržengė savo kompetencijos ribas, pripažinti nepagrįstais. LVAT konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas tik įvertino Išvadą jos pagrįstumo bei teisėtumo aspektu, ir, nustatęs esminius trūkumus, pavedė Komisijai surinkti ir įvertinti visus galimus įrodymus dėl pareiškėjos susirgimo pripažinimo profesine liga iš naujo.

Komisijos apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-671-552/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04895-2021-4

Procesinio sprendimo kategorija 6.6

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.1. Užsieniečių atvykimas į Lietuvos Respubliką

8.1.2. Vazos

Dėl perspėjimo į Šengeno informacinę sistemą įtraukimo, kai užsienietė savanoriškai išvyko iš Lietuvos Respublikos per suteiktą tam terminą

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo pareiškėjai uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką 24 mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo dienos bei į Šengeno informacinę sistemą įtrauktas perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių bei Europos Sąjungai nepriklausančių valstybių, kuriose taikomas Šengeno *acquis* (Šveicarija, Norvegijos Karalystė, Lichtenšteinas, Islandija), teritorijoje 24 mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo dienos, pagrįstumo ir teisėtumo. Pareiškėja turėjo išduotą Šengeno vizą, tačiau Lietuvoje ji buvo ilgiau negu vizoje nurodytas leistinas dienų skaičius.

Pirmosios instancijos teismas pripažino Sprendimą pagrįstu ir teisėtu. Pareiškėja pateikė apeliacinį skundą, kuriame laikėsi pozicijos, kad Sprendimas grindžiamas tik vienu faktu, jog ji neteisėtai, t. y. viršijusi dienų skaičių, buvo Lietuvoje, kuris savaime nelemia jokios sankcijos taikymo.

LVAT pastebėjo, kad pareiškėjai 2022 m. gruodžio 12 d. įteiktas atsakovo sprendimas, kuriuo ji įpareigota iki 2023 m. sausio 11 d. išvykti iš Lietuvos Respublikos. Pareiškėja išvyko iš Lietuvos Respublikos 2023 m. sausio 1 d.

Vertindamas Sprendimu pareiškėjai nustatyto 2 metų draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką ir perspėjimo įtraukimo į Šengeno informacinę sistemą vien dėl to, kad pareiškėja, atvykusi į Lietuvos Respubliką, turėdama galiojančią Šengeno vizą, neteisėtai Lietuvoje išbuvo ilgiau nei 90 dienų, ir kai pati savanoriškai išvyko į užsienio valstybę, pagrįstumą, LVAT pažymėjo, kad su neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimu susiję klausimai pirmiausia reglamentuojami Direktyvoje 2008/115¹, o klausimai, susiję su atvykimu į Europos Sąjungos teritoriją, reglamentuojami Šengeno *acquis* teisės aktais, visų pirma Šengeno sienų kodeksu. Be to, kai priimamas sprendimas uždrausti atvykti į šalį pagal Direktyvos 2008/115 11 straipsnio 1 dalį, pagal Reglamento (ES) 2018/1861² 24 straipsnio 1 dalies b punktą, įvedamas perspėjimas į Šengeno informacinę sistemą dėl draudimo atvykti. Direktyvos 2008/115 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta galimybė ir tam tikrais atvejais pareiga kompetentingoms valstybės narės institucijoms kartu su sprendimais grąžinti asmenį nustatyti ir draudimą atvykti, nes pagal šios direktyvos 14 konstatuojamąją dalį šia priemone siekiama suteikti Europos mastą nacionalinių sprendimų grąžinti poveikiams. Direktyvos 2008/115 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta pareiga priimti draudimą atvykti į šalį dviem atvejais: a) jei laikotarpis savanoriškai išvykti nebuvo suteiktas, arba b) jei prievolė grįžti nebuvo įvykdyta. Visais kitais atvejais sprendimai grąžinti gali būti priimami kartu su draudimu atvykti. Tai reiškia, kad draudimas atvykti gali būti priimtas ir atvejais, kai asmuo išvyksta savanoriškai, ir šioje srityje kompetentingos valstybės institucijos naudojasi tam tikra diskrecija. Vis dėlto, šia diskrecija negalima naudotis automatiškai, remiantis vien neteisėto buvimo šalyje faktu bei bendrosios prevencijos sumetimais.

LVAT atkreipė dėmesį, kad pagrindinis Direktyvos 2008/115 tikslas – ne užkirsti kelią neteisėtam buvimui, o jį nutraukti. Atsižvelgiant į draudimo atvykti pagalbinį pobūdį sprendimo grąžinti asmenį atžvilgiu, teigiama, jog jo poveikis neturi kelti grėsmės grąžinimo veiksmingumui. Grėsmė, kad gali būti priimtas draudimas atvykti, yra skirta priversti asmenis įvykdyti grąžinimo sprendimą per laiką, skirtą savanoriškam grįžimui. Tuo metu praktika, kai sprendimas uždrausti atvykti į šalį priimamas automatiškai, neatsižvelgiant į savanorišką išvykimą, trukdo užtikrinti sprendimo dėl grąžinimo veiksmingumą, skatindama asmenis kiek įmanoma ilgiau neišvykti jiems žinant, kad sugrįžti nebus galimybių. Atsižvelgus į tai, Direktyvos 2008/115 gerąją taikymo praktiką siūloma papildyti atitinkamomis gairėmis. Siekdama užtikrinti, kad grąžinimo politika būtų veiksminga ir neprieštarautų pagrindinėms atitinkamų asmenų teisėms, valstybė narė turėtų laikytis šių rekomendacijų: taikyti draudimus atvykti, remdamasi individualiu būtinumu įvertinimu, ir vengti jį priimti, kai asmuo įvykdė įsipareigojimą išvykti savanoriškai; nustatyti paprastas procedūras, skirtas panaikinti draudimą atvykti, kai įrodoma, kad asmuo laikėsi sprendimo jį grąžinti; sprendimas uždrausti atvykti turėtų būti pagrįstas individualiu bylos aplinkybių įvertinimu. LVAT taip pat pažymėjo, kad draudimo atvykti nustatymas sukelia svarbių padarinių atitinkamam trečiosios šalies piliečiui. Siekiant, kad būtų užtikrintas sprendimo grąžinti asmenį veiksmingumas bei paisant proporcingumo principo, atsižvelgiant į atvejį, toks draudimas atvykti gali būti priimamas įvertinus tik visas esamas ir reikšmingas aplinkybes (pavyzdžiui, ar yra duomenų, kad asmuo pakartotinai nesilaikė imigracijos taisyklių, yra grėsmės saugumui ar viešajai tvarkai priežasčių ir pan.).

Įvertinęs aplinkybę, dėl kurios atsakovas nustatė draudimą pareiškėjai atvykti į Lietuvos Respubliką ir įtraukė į Šengeno informacinę sistemą perspėjimą (vien tai, kad pareiškėja viršijo 90 dienų terminą), nepaisydamas fakto, jog pareiškėja savanoriškai atsakovo nustatytu terminu išvyko iš Lietuvos, LVAT sutiko su apeliacinio skundo argumentais, kad pareiškėjai pritaikytas draudimas nėra proporcingas jos padarytam teisės pažeidimui ir būtinas taikyti.

Apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, pareiškėjos skundas patenkintas, atsakovo Sprendimas panaikintas.

2023 m. rugsėjo 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2106-662/2023
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01188-2023-8
Procesinio sprendimo kategorijos: 8.1.2; 8.6.4

¹ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse.

² 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006.

[Prieiga internete](#)**8.1.3. Kiti su užsieniečių atvykimu į Lietuvos Respubliką susiję klausimai**

Dėl kompetentingų institucijų pareigos pagrįsti išvadą dėl užsieniečio keliamos grėsmės vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pagėgių rinktinės (toliau – atsakovas) sprendimo, kuriuo pareiškėjui buvo atsisakyta leisti atvykti į Lietuvos Respubliką (toliau – Sprendimas), teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjas, Rusijos Federacijos pilietis, siekė dalyvauti Vilniaus apygardos administracinio teismo (toliau – VAAT) nagrinėtos bylos posėdyje, todėl automobiliu norėjo patekti iš Rusijos Federacijos Kaliningrado srities į Lietuvos Respublikos teritoriją per Kybartų pasienio kontrolės punktą. Pareiškėjas pateikė C kategorijos vizą ir supaprastinto tranzito dokumentą. Atsakovas nusprendė neleisti pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją, nes jis neatitiko atvykimo sąlygų – neturėjo dokumentų, pateisinančių buvimo tikslą ir sąlygas pagal Nutarimą³, ir yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, be kita ko, nurodydamas, kad supaprastinto tranzito dokumentas suteikia teisę Rusijos Federacijos piliečiams per Lietuvos Respublikos teritoriją patekti iš / į Kaliningrado srities iš / į Rusijos Federacijos teritoriją. Minėtas dokumentas nesuteikia teisės asmeniui likti Lietuvos Respublikos teritorijoje, ir ši aplinkybė pareiškėjui, kaip Kaliningrado srities gyventojui, turėjo būti žinoma. Teismo vertinimu, pateikdamas atsakovui supaprastinto tranzito dokumentą, pareiškėjas siekė jį suklaidinti.

Anot LVAT, Sprendime pagrįstai nurodyta, kad pareiškėjo pateiktas šaukimas dalyvauti VAAT posėdyje nuotoliniu būdu nepagrindžia jo atvykimo į Lietuvos Respublikos teritoriją tikslų ir sąlygų. Be to, supaprastinto tranzito dokumentas nesuteikia teisės asmeniui likti Lietuvos Respublikos teritorijoje, todėl pareiškėjas, turėdamas tikslą dalyvauti VAAT posėdyje, negalėjo tikėtis, jog pateiktas supaprastinto tranzito dokumentas leis jam atvykti į Lietuvos Respubliką ir joje likti iki teismo posėdžio.

LVAT pastebėjo, kad sprendžiant pareiškėjo, kuris neatitinka Nutarime nurodytų kriterijų, atvykimo į Lietuvos Respubliką klausimą, turėjo būti atliktas papildomas išsamus patikrinimas dėl jo keliamos grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams. Galiojant nepaprastajai padėčiai Lietuvos Respublikoje bei pasienyje su Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika, be kita ko, esant pasikeitusiam reglamentavimui dėl Rusijos Federacijos piliečių vykimo per Europos Sąjungos išorės sieną ribojimo, pareiškėjo Šengeno valstybės „C“ tipo viza ir deklaruotas vykimo per Lietuvos Respubliką tikslas (dalyvauti VAAT teismo posėdyje), anot LVAT, negalėjo būti laikomas atitinkančiu Nutarimo nustatytus kriterijus. Taigi, daryta išvada, kad pareiškėjas pagrįstai nukreiptas patikrai į antrąją kontrolės liniją Nutarimo 2 punkte nurodytam individualiam papildomam išsamiam patikrinimui dėl atvykimo keliamos grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

Vis dėlto patikrinimą atlikę atsakovo pareigūnai duomenų bazėse nerado informacijos apie pareiškėją, kuri sudarytų pagrindą laikyti jį keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Išvada, kad pareiškėjas kelia atitinkamą grėsmę, padaryta iš esmės remiantis tuo, kad pareiškėjo atžvilgiu negali būti taikomi Nutarimo 1 punkte numatyti kriterijai, pareiškėjas, pateikdamas supaprastinto tranzito dokumentą, galbūt siekė suklaidinti pareigūną.

Teisėjų kolegijos vertinimu, iš Sprendimo turinio iš esmės nėra neaišku, kuo remdamasis atsakovas padarė išvadą, kad pareiškėjas laikomas keliantis grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Nors atsakovas laikėsi Šengeno sienų kodekse nustatytos tvarkos, t. y. Sprendimą priėmė užpildant standartinį blanką, atitinkantį Šengeno sienų kodekso V priedo B dalyje nustatytą „Atsisakymo leisti atvykti kertant sieną“ standartinio blanko turinį ir formą,

---

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugsėjo 14 d. nutarimas Nr. 937 „Dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys Rusijos Federacijos piliečiai gali būti įleidžiami per Europos Sąjungos išorės sieną į Lietuvos Respublikos teritoriją nepaprastosios padėties metu, nustatymo“.

nurodė atsisakymo įleisti į Lietuvos Respubliką priešastis, be kita ko, pateikė pareiškėjui paaiškinimą jam suprantama rusų kalba, tačiau byloje nenustatytos priešastys, kurios sudarytų pagrindą pripažinti, kad pareiškėjas laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Šios priešastys nenurodytos ir skundžiamame Sprendime.

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies. Pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, pareiškėjo skundą tenkinant iš dalies ir panaikinant Sprendimo dalį, kurioje pripažinta, kad pareiškėjas laikomas keliantis grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, bei įpareigojant atsakovą pašalinti į atvykimo–išvykimo kontrolės sistemą įvestus duomenis, susijusius su panaikinta Sprendimo dalimi.

2023 m. rugsėjo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2227-789/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00735-2023-6

Procesinio sprendimo kategorija 8.1.3

[Prieiga internete](#)

8.3.2. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė nuolat gyventi Lietuvoje

Dėl užsienietės prašymo išduoti leidimą nuolat gyventi nagrinėjimo, kai jos padėčiai įtaką daro sutuoktinio atžvilgiu priimtas sprendimas neišduoti leidimo nuolat gyventi

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo nuspręsta pareiškėjai neišduoti leidimo nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, teisėtumo ir pagrįstumo. Prašymas išduoti leidimą nuolat gyventi buvo pateiktas tuo pagrindu, kad pareiškėja atvyko su sutuoktiniu, kuris teigė turintis teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę arba yra lietuvių kilmės asmuo. Vis dėlto, Departamento vertinimu, pareiškėjos sutuoktinis nepateikė dokumentų, kurie patvirtintų, kad jo tėvai ar seneliai, arba vienas iš tėvų ar senelių buvo lietuviai, todėl jis negali būti laikomas lietuvių kilmės asmeniu, taigi neatitinka UTPĮ 53 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyto leidimo nuolat gyventi išdavimo pagrindų. Atitinkamai nuspręsta nesuteikti leidimo nuolat gyventi ir pareiškėjai.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė. Pareiškėja apeliacinį skundą iš esmės grindė tuo, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas sprendimu panaikino Departamento sprendimą, kuriuo pareiškėjos sutuoktiniui atsisakyta išduoti leidimą nuolat gyventi, todėl atitinkamai turėtų būti tenkintas ir jos skundas.

LVAT konstatavo, kad pareiškėjos galimybė gauti leidimą nuolat gyventi UTPĮ 53 straipsnio 7 dalies pagrindu yra siejama su pareiškėjos šeimos nario (jos sutuoktinio) galimybe gauti leidimą nuolat gyventi UTPĮ 53 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu. Byloje nustačius, kad įsiteisėjusiu teismo sprendimu panaikintas Departamento sprendimas neišduoti leidimo nuolat gyventi pareiškėjos sutuoktiniui UTPĮ 53 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu ir Departamentas įpareigotas atitinkamą prašymą išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje nagrinėti iš naujo, anot LVAT, nėra pagrindo sutikti su atsakovo išvada, kuriai pritarė pirmosios instancijos teismas, kad pareiškėja neatitinka UTPĮ 53 straipsnio 7 dalyje nustatyto pagrindo leidimui nuolat gyventi gauti. Šiuo atveju pareiškėjos prašymas išduoti leidimą nuolat gyventi Departamento turėtų būti vertinamas kartu su pareiškėjos sutuoktinio prašymu, kurį Vilniaus apygardos administracinis teismas sprendimu įpareigojo nagrinėti iš naujo.

Pareiškėjos apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjos skundas patenkintas, atsakovo sprendimas panaikintas.

2023 m. rugsėjo 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2175-442/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05316-2023-5

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.2

[Prieiga internete](#)

11. Konkurencija

11.9. Kiti su konkurencija susiję klausimai

Dėl ūkio subjekto vadovui skirtos sankcijos sušvelninimo

Byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Konkurencijos tarybos prašymo skirti atsakovui (uždarosios akcinės bendrovės, pažeidusios Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimus dalyvaujant Vilniaus miesto savivaldybės administracijos vykdytame kapinių priežiūros paslaugų pirkime, vadovui) sankciją – 3 metams apriboti teisę eiti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens vadovo pareigas, būti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens kolegialaus priežiūros ir (arba) valdymo organo nariu bei 1 000 Eur baudą – pagrįstumo. Pirmosios instancijos teismui šį prašymą tenkinus, atsakovas pateikė apeliacinį skundą, kuriame akcentavo, esą jo atžvilgiu taikytas selektyvus teisingumas, netinkamai kvalifikuoti padaryti veiksmai ir neatsižvelgta į sankcijos individualizavimui aktualias aplinkybes.

LVAT pažymėjo, kad aplinkybė, jog dėl sankcijų skyrimo draudžiamame susitarime taip pat dalyvavusių kitų bendrovių, kurioms skirtos ženkliai didesnės baudos nei atsakovo bendrovei, vadovams Konkurencijos taryba net nesikreipė į teismą, savaime nėra aplinkybė, dėl kurios atsakovas turėtų būti atleistas nuo atsakomybės / jam neskirtos sankcijos: Konkurencijos įstatymo 40 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos sąlygos vertinamos kiekvieno vadovo atžvilgiu, o nutartyje aptarta ESTT praktika suponuoja, kad vienodo požiūrio principas turi derėti su teisėtumo laikymusi, o tai reiškia, kad niekas negali savo naudai remtis neteisėtumu, padarytu kito asmens naudai. Teisėjų kolegija visgi sutiko su atsakovo argumentais, kad Konkurencijos tarybos nurodyti ir pateikti įrodymai nesudarė pagrindo konstatuoti, jog jis prisidėjo prie pažeidimo Konkurencijos įstatymo 40 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytu būdu, nes nebuvo pateikti įrodymai, kad atsakovas turėjo pagrindą įtarti, jog jo vadovaujama bendrovė daro pažeidimą.

LVAT, vadovaudamasis teisingumo, protingumo, sąžiningumo principais, įvertinęs reguliavimą ir teismų praktiką, susijusią su sankcijų individualizavimu, nustatytų reikšmingų aplinkybių visetą, *inter alia* (be kita ko) susijusį su draudžiamame susitarime dalyvavusių ūkio subjektų teisei prieštaraujančios veikos padariniais, pateiktus duomenis apie atsakovo turtinę padėtį, atsižvelgdamas į tai, kad sankcija, apribojanti atsakovo teisę eiti atitinkamas pareigas, skirta praėjus daugiau nei 4 metams nuo jos skyrimą lėmusio pažeidimo padarymo, pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies ir pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, skirdamas 1 metų minėtą apribojimą ir 1 000 Eur baudą.

2023 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1282-624/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01771-2022-5

Procesinio sprendimo kategorija 11.9

[Prieiga internete](#)

Dėl ūkio subjekto, bausto už kartelinį susitarimą, vadovui skiriamos sankcijos

Konkurencijos taryba kreipėsi į teismą, prašydama skirti sankcijas ūkio subjektų vadovams, ką pirmosios instancijos teismas tenkino iš dalies. Atsakovai, nesutikdami su paskirtomis sankcijomis (apribojimu teisės eiti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens vadovo pareigas, būti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens kolegialaus priežiūros ir (arba) valdymo organo nariu ir piniginiomis bandomis), pateikė apeliacinius skundus.

LVAT pažymėjo, kad buvo padarytas ir nustatytas vienas pavojingiausių Konkurencijos įstatymo pažeidimų, o prie tokio pažeidimo tiesiogiai prisidėjusiems vadovams, kuriems taip pat taikomi aukštesni rūpestingumo ir elgesio standartai, turi būti taikomos pakankamos sankcijos. Atsakovų apeliacinių skundų argumentai, kad Konkurencijos taryba kreipdamasi į pirmosios instancijos teismą su prašymu dėl sankcijų skyrimo vadovams nepagrindė būtinumo jų atžvilgiu taikyti Konkurencijos įstatyme numatytas abi sankcijas, ar jog jiems paskirtos sankcijos neatitinka Lietuvos administracinių teismų suformuotos praktikos, teisėjų kolegijos atmesti kaip nepagrįsti. Nuspręsta, kad atsižvelgiant į nustatytą pažeidimą ir vadovų prisidėjimo laipsnį, pirmosios instancijos teismas, skirdamas sankcijas, pagrįstai neapsiribojo tik vadovo diskvalifikavimu, tačiau skyrė ir baudą. Vadovams paskirtos sankcijos už vieną pavojingiausių pažeidimų – kartelinį susitarimą, kuris Vilniuje truko porą metų, Kaune pusę metų, neabejotinai yra proporcingos ir atitinka Konkurencijos įstatymo tikslus. Dėl apeliančių argumentų, kad skyrus vadovo diskvalifikavimo sankciją dėl savo amžiaus jiems bus apsunkinta galimybė susirasti kitą darbą, kas neproporcingai apsunkintų jų finansinę padėtį, pažymėta, kad vien ta aplinkybė, jog apeliantai negalės eiti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens vadovo pareigų, būti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens kolegialaus priežiūros ir (arba) valdymo organo nariu, neduoda pagrįsto

pagrindo konstatuoti, jog jie negalės dirbti jokio kito darbo, siekiant gauti pajamų pragyvenimui. Be to, toks teisės pasirinkti darbą ribojimas yra laikinas bei itin siauras, neuždraudžiama apskritai pasirinkti darbo vietas ir dirbti.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-405-822/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02106-2021-7

Procesinio sprendimo kategorija 11.9

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.4. Racionalus gamtos išteklių naudojimas ir apsauga

14.4.1. Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimas ir apsauga

Dėl teisės naudoti laisvėje esančių medžiojamųjų gyvūnų išteklius paveldėjimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas iš esmės kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) sprendimo, kuriuo atsisakyta pareiškėjui išduoti leidimą naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius medžioklės plote, teisėtumo ir pagrįstumo.

Bylos duomenimis, pareiškėjas kreipėsi į Departamentą su prašymu išduoti leidimą naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius „Individualiame A. M.“ medžioklės plotų vienetu, motyvuodamas tuo, kad mirus medžioklės plotų vieneto naudotojui, pareiškėjas priėmė atsiradusį palikimą. Departamentas ginčijamu sprendimu prašymo netenkino, motyvuodamas tuo, kad Medžioklės įstatyme (toliau – MĮ) nenumatyta, jog leidimas naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius medžioklės plotų vienetu būtų išduodamas asmeninių neturtinių teisių perėjimo pagrindu, todėl be konkurso leidimas naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius pareiškėjui nebus išduodamas.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog šiuo atveju Departamentas, viešojo administravimo subjektas, sprendimą netenkinti pareiškėjo prašymo išduoti leidimą naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius motyvavo tuo, jog pagal MĮ 10 straipsnio 2 dalies nuostatas leidimą naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius konkrečiame medžioklės plotų vienetu Departamentas išduoda Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka organizuojamas leidimo naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius medžioklės plotų vienetu išdavimo konkursą, išskyrus įstatyme aptartus atvejus. MĮ atvejis, kad mirus fiziniam asmeniui, kuriam buvo išduotas leidimas naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius konkrečiame medžioklės plotų vienetu, leidimas būtų išduodamas jo turtinių ir neturtinių teisių perėmėjui be Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka organizuojamo konkurso, nėra numatytas, todėl konstatuota, kad ginčytas Departamento sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas.

Pažymėta, kad laisvėje gyvenantys medžiojamieji gyvūnai nuosavybės teise priklauso valstybei (MĮ 3 str. 1 d.), todėl teisė naudoti laisvėje esančių medžiojamųjų gyvūnų išteklius, suteikiama Aplinkos apsaugos departamentui MĮ nustatytais pagrindais ir tvarka išduodant leidimą naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius medžioklės plotų vienetu (MĮ 4 str. 1 d., 10 str.), nėra paveldima.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. rugsėjo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1454-624/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03916-2021-7

Procesinio sprendimo kategorija 14.4.1

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.1. Paraiškų priėmimas, vertinimas ir paramos išmokėjimas

Dėl teismo pareigos išaiškinti pareiškėjui teisę toje pačioje byloje reikšti reikalavimą dėl žalos atlyginimo, kai neteisėti paramą administruojančios institucijos veiksmai paaiškėja pasibaigus finansavimo laikotarpiui

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Neįgalųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas) sprendimo, kuriuo pareiškėjui Lietuvos autizmo asociacijai „Lietaus vaikai“ neskirtos lėšos, pakartotinai įvertinus 2019 metais teiktą projektą, pagrįstumo ir teisėtumo. Pakartotinis pareiškėjo 2019 metais teikto projekto vertinimas Departamente atliktas LVAT 2021 m. birželio 16 d. nutartyje konstatavus, jog Departamentas, priimdamas ankstesnį įsakymą, kuriuo projektas buvo pripažintas nefinansuotinu, nenurodė individualių tokio įsakymo priėmimo motyvų.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino skundžiamą sprendimą ir įpareigojo Departamentą iš naujo (pakartotinai) atlikti sprendimo dėl projekto finansavimo priėmimo procedūras. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog atsakovo argumentai, susiję su lėšų biudžete trūkumu bei teisiniu reguliavimu, kad atitinkamiems metams skiriamos biudžeto lėšos gali būti naudojamos tik atitinkamų metų projektams įgyvendinti, niekaip nepagrindė projekto nefinansavimo, juo labiau kad pats atsakovas apskųstame sprendime nurodė, jog 2019 metais finansavimas projektui būtų skirtas.

LVAT pažymėjo, jog pareiškėjas teikė projektą, pretenduodamas į 2019 metams skirtą finansavimą. Tačiau šiems metams pasibaigus, net ir konstatavus pareiškėjo teisių pažeidimą vertinant projekto tinkamumą finansuoti ar skiriant / neskiriant finansavimą, teisių gynimo būdas, kai skiriamas finansavimas 2019 metų finansavimo sąskaita, negalimas, išskyrus tam tikras išimtis (pvz., kai teisinėmis priemonėmis tam tikra dalis 2019 metams projektams finansuoti skirto finansavimo yra rezervuojama užtikrinant pažeistų teisių gynimą). Nagrinėtoje byloje tokių priemonių nesiėmus, pareiškėjas turi teisę rinktis kitą pažeistų teisių gynimo būdą, reikšdamas reikalavimą dėl žalos atlyginimo pagal CK 6.271 straipsnį. Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog aptariamoje byloje taikytini proceso ekonomiškumo ir koncentruotumo principai, siekiant administracinio proceso tikslo – įvykdyti teisingumą, kad būtų efektyviai apgintos pažeistos asmenų materialinės subjektinės teisės, neinicijuojant kitų teisminių procesų, todėl teismui privalu imtis procesinių priemonių, užtikrinančių pareiškėjui teisę šioje byloje tikslinti reikalavimus bei reikšti papildomus reikalavimus.

LVAT atsakovo Departamento apeliacinį skundą tenkino iš dalies – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir perdavė bylą nagrinėti iš naujo, pažymėdamas, jog pirmosios instancijos teismas, iš naujo nagrinėdamas šią bylą, turi imtis procesinių priemonių, kurios pareiškėjui užtikrintų galimybę tikslinti pareikštus reikalavimus ir toje pačioje byloje reikšti reikalavimą dėl žalos atlyginimo priteisimo pagal CK 6.271 straipsnį.

2023 m. rugsėjo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1003-415/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04790-2021-8

Procesinio sprendimo kategorija 29.9

[Prieiga internete](#)

29.1.3. Išmoku, išmokėtu ir (arba) panaudotų pažeidžiant teisės aktus, grąžinimas ir išieškojimas

Dėl užimtumo rėmimo priemonių reikšmės socialinei asmenų, besinaudojančių tokiomis priemonėmis, padėčiai, sprendžiant dėl išmokėtos subsidijos susigrąžinimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) įsakymo, kuriuo pareiškėjas įpareigotas grąžinti subsidiją, skirtą įgyvendinant savarankiško užimtumo rėmimo priemonę, pagrįstumo ir teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas subsidiją gavo už tai, jog įkūrė bendrovę, teikiančią kitą pašto ir pasiuntinių (kurjerių) veiklą, kurioje sau įsteigė pasiuntinio (kurjerio) darbo vietą. Už gautos subsidijos lėšas pareiškėjas įsigijo automobilį, kuriuo gabeno siuntas. Nustačiusi, kad pareiškėjas už subsidijos lėšas įsigytu automobiliu siuntas gabeno į Norvegiją, Tarnyba aptariamoje byloje ginčijamu įsakymu nusprendė susigrąžinti pareiškėjui išmokėtą subsidiją, motyvuodama tuo, jog pareiškėjas nepaisė draudimo išvežti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų ilgalaikį materialųjį turtą, kurį įsigijo steigdamas (pritaikydamas) darbo vietas.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino skundžiamą įsakymą, konstatavęs, jog nors pagal savarankiško užimtumo rėmimo sutartį bei Užimtumo įstatymą ginčo pažeidimas vertinamas kaip esminis, už kurį taikoma poveikio priemonė – subsidijos grąžinimas, sankcijų taikymas pareiškėjui, formaliai pažeidus tokią sąlygą, o atsakovui nenurodžius neigiamų pasekmių, būtų neproporcingas.

LVAT pažymėjo, jog Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 8 dalies 2 punkto⁴ pažeidimas yra pagrindas priimti sprendimą dėl subsidijos grąžinimo (Užimtumo įstatymo 44 str. 6 d. 4 p., 11 d.). Tačiau byloje nustatytų faktinių aplinkybių kontekste aiškinant ir taikant nurodytas teisės normas, svarbu pažymėti užimtumo rėmimo priemonių reikšmingumą socialinei asmenų, pasinaudojančių užimtumo rėmimo priemonių teikiama nauda, padėčiai, kaip vienam iš esminių užimtumo rėmimo politikos tikslų (Užimtumo įstatymo 2 str. 3 d.). Teisėtos aktyvios darbo veiklos, generuojančios pajamas (pragyvenimo šaltinius), skatinimas užimtumo rėmimo priemonių pagalba yra ne tik Užimtumo įstatyme įtvirtinto teisinio reguliavimo tikslas, bet ir neabejotinas viešasis interesas skatinti socialiai aktyvią, asmeniui bei visuomenei naudingą veiklą. Todėl taikant Užimtumo įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą, kuriuo tam tikri veiksmai vertinami kaip pažeidimas ir dėl to subsidijos gavėjui kyla neigiami teisiniai padariniai, kaip šiuo atveju – darbo priemonės praradimas, taigi iš esmės – pasitraukimas iš darbo rinkos, sprendžiant dėl tokių neigiamų teisinių padarinių taikymo, privalu paisyti konstitucinio proporcingumo principo. Pareiškėjas, pagal paskirtį naudodamasis už subsidiją įgytu ilgalaikiu materialiuoju turtu, vykdė teisėtą veiklą, tačiau nebuvo gavęs išankstinio Tarnybos sutikimo išvykti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų automobiliu, kurį įsigijo steigdamas (pritaikydamas) darbo vietą.

Konstatavęs, jog atsakovas sprendimą dėl pareiškėjui taikomų teisinių padarinių priėmė dėl formalaus pažeidimo, LVAT atmetė Tarnybos apeliacinį skundą.

2023 m. rugsėjo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-958-415/2023

Teismo proceso Nr. 3-64-3-01111-2022-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 29.1.3; 29.9

[Prieiga internete](#)

Dėl pareiškėjo apyvartos sumažėjimą lėmusių aplinkybių vertinimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – Ministerija) įsakymo, kuriuo pakeistas ankstesnis Ministerijos įsakymas dėl subsidijos pareiškėjui skyrimo ir nustatyta, kad pareiškėjas privalo grąžinti jam išmokėtą subsidijos sumą, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad Ministerija pagrįstai vadovavosi Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) nustatytomis aplinkybėmis, jog pareiškėjo apyvartos sumažėjimą lėmė pasikeitusios verslo aplinkybės, o ne Vyriausybės dėl karantino taikytos specialiosios veiklos vykdymo sąlygos.

LVAT pažymėjo, jog vertinant pareiškėjo atitiktį Vyriausybės 2021 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 230 patvirtinto Priemonės „Subsidijos nuo COVID-19 labiausiai nukentėjusioms įmonėms“ lėšų skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo 14.1 papunkčio⁵ reikalavimams, taip pat pareiškėjo ir VMI argumentus dėl pareiškėjo apyvartos sumažėjimą lėmusių aplinkybių, turėjo būti vertinama VMI surašyta COVID-19 galimo poveikio pareiškėjo finansinei būklei vertinimo išvada. Šioje išvadoje vertintas 2020 m. gruodžio–2021 m. sausio periodas, kuris palygintas su 2019 m. gruodžio–2020 m. sausio periodu, nustatytas 99,31 proc. pareiškėjo ūkinės veiklos vieno mėnesio vidutinės apyvartos sumažėjimas; išvadoje nurodyta, kad 2020 metais pardavimai buvo netolygūs bei mažėjo ir tais mėnesiais, kai šalyje nebuvo paskelbta ekstremali padėtis dėl COVID-19 ir įvesti su

⁴ Subsidijos gavėjas, išskyrus šio įstatymo 47 straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodytus subsidijos gavėjus, per 36 mėnesių laikotarpį nuo darbo vietos įsteigimo (pritaikymo) dienos ir šio straipsnio 5 dalies 4 punkte nurodytais atvejais pratęstą įsteigtos darbo vietos išlaikymo laikotarpį be Užimtumo tarnybos sutikimo neturi teisės išvežti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų ilgalaikį materialųjį turtą, kurį įsigijo steigdamas (pritaikydamas) darbo vietas.

⁵ Pagal Aprašą galimi pareiškėjai yra nuo COVID-19 labiausiai nukentėjusios įmonės, atitinkančios žemiau nurodytus reikalavimus: įmonės, kurių ekonominės veiklos vidutinės vieno mėnesio pajamos Nutarimo Nr. 1226 6.1 papunktyje nustatytu laikotarpiu sumažėjo ne mažiau kaip 50 procentų. Šis reikalavimas nustatomas pagal VMI pateiktose mėnesinėse pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) deklaracijose (formose FR0600), <...> deklaruotus duomenis (informaciją), o jei pareiškėjas teikia kitokias nei mėnesines PVM deklaracijas (formas FR0600) arba neprivalo teikti PVM deklaracijų – pareiškėjo teikiamoje subsidijų paraiškoje deklaruotais (patvirtintais) duomenimis (informacija), užpildytais vadovaujantis duomenimis (informacija), kurie būtų nurodomi mėnesinėse PVM deklaracijose (formose FR0600), jeigu jos būtų teikiamos, arba remiantis bendromis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo nuostatomis. Jeigu nustatoma, kad pajamos šiame papunktyje nustatytu laikotarpiu krito ne dėl su COVID-19 susijusių priežasčių, laikoma, kad pareiškėjas neatitinka šios sąlygos ir jam subsidija negalėjo būti skiriama (taikoma, kai subsidija teikiama pagal Aprašo III ir IV skyriuje nustatytus reikalavimus).

ja susiję apribojimai. VMI taip pat nustatė, kad pagrindinių pirkėjų veikla nebuvo uždrausta ar apribota, pajamos pradėjo mažėti dar iki karantino paskelbimo, ir padarė išvadą, kad pareiškėjo pajamos sumažėjo ne dėl šalyje įvesto karantino bei atitinkamų veiklos ribojimų. LVAT vertinimu, išvadoje nebuvo nurodyta, ar buvo galimybė pirkėjams (centralizuotiems šilumos tiekėjams) įsigyti produkciją būtent iš pareiškėjo ir kokiomis apimtimis; išvadoje paminėta tik viena įmonė, kuri veikė pelningai, veikdama toje pačioje veiklos srityje, kaip ir pareiškėjas, o išvados teiginiai, jog pareiškėjas nepateikė objektyvių įrodymų, kad jis dėjo pastangas rasti kitus savo produkcijos pirkėjus, kad jis tiesiogiai patyrė nuostolius dėl pandemijos 2020 m. lapkričio–2021 m. sausio laikotarpiu, kad jo apyvartos sumažėjimą sąlygojo šalyje įvesto karantino bei atitinkamos veiklos ribojimai, nepakankami išvadai, kad pareiškėjas nenukentėjo dėl COVID-19 pandemijos.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, aptariamoje byloje nebuvo atliktas išsamus pareiškėjo veiklos vertinimas, kurio metu būtų nustatyta, jog pareiškėjas nevykdė savo pagrindinės veiklos vertinamuoju laikotarpiu būtent dėl karantino metu įvestų ribojimų, nesurinkta pakankamai įrodymų, susijusių su pareiškėjo veikla ir jos ribojimus (sustabdymą) lėmusias aplinkybes. Todėl pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies – pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, byla perduodant nagrinėti iš naujo.

2023 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-492-789/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03856-2021-0

Procesinio sprendimo kategorija 29.4.1

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduo tu nepašalinus trūkumų

Dėl galimybės skusti ministerijos vilkinimą atlikti veiksmus (dėl teritorijų planavimo dokumento rengimo pradžios)

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą laikė nepaduo tu neištaisius teismo nustatytų skundo trūkumų. Teismo vertinimu, pareiškėja turėjo tikslinti skundo reikalavimą, t. y. nesutikdama su Aplinkos ministerijos (toliau – Ministerija) raštu „Dėl jūsų prašymo“ (toliau – Raštas), pareiškėja turėjo jį skusti teismui ir prašyti teismo įpareigoti atsakovą prašymą išnagrinėti iš naujo, o ne įpareigoti atsakovą atlikti veiksmus.

LVAT pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju pareiškėja kreipėsi į atsakovą Ministeriją su prašymu priimti sprendimą dėl specialiojo teritorijų planavimo dokumento rengimo pradžios, t. y. inicijuoti Vyriausybės 2004 m. gegužės 14 d. nutarimo Nr. 583 „Dėl ekologiniu, archeologiniu ir rekreaciniu požiūriu ypač vertingų teritorijų, esančių valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose ribų patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) pakeitimo projektą bei parengus planus kreiptis į Vyriausybę dėl Nutarimo pakeitimo sutinkamai su patikslintais (pakoreguotais) planais. Taigi šiuo atveju pareiškėja kreipėsi į kompetentingą instituciją (Ministeriją) kaip planavimo iniciatorė Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalies prasme, dėl to Ministerija per 10 darbo dienų nuo pareiškėjos pasiūlymo gavimo dienos privalėjo priimti sprendimą tenkinti pasiūlymą arba motyvuotai jį atmesti.

Byloje nustatyta, jog atsakydama į pareiškėjos prašymą Ministerija Raštu informavo pareiškėją, kad, atsižvelgdama į tai, jog Pavilnių regioninio parko planavimo dokumentai parengti pakankamai seniai (2009 m.) ir šioje saugomoje teritorijoje yra susikaukę daug spręstinių klausimų ne tik pareiškėjos minimame žemės sklype, bet ir kitose vietose, Ministerija ketina finansuoti Pavilnių regioninio parko planavimo schemas (ribų ir tvarkymo planų) rengimą 2024 m. biudžeto lėšomis.

LVAT nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad atsakovo Raštas laikytinas sprendimu Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalies prasme, kuriuo pareiškėjos prašyme išdėstytas pasiūlymas būtų buvęs tenkintas ar motyvuotai atmestas. Kaip matyti iš Rašto turinio, juo atsakovas pareiškėją informavo apie numatomą jos klausimo svarstymą, nuroydamas preliminarią (2024 m.) ir sąlyginę (priklausomai nuo Ministerijos biudžeto) pasiūlymo svarstymo datą, tačiau pareiškėjos pasiūlymo pagrįstumo klausimo (teigiamai ar neigiamai) nesprenė.

Įvertinusi tai, LVAT teisėjų kolegija sprendė, jog šiame bylos nagrinėjimo etape nematyti, kad priimdamas Raštą atsakovas per 10 darbo dienų nuo pareiškėjos pasiūlymo gavimo dienos būtų priėmęs sprendimą tenkinti pasiūlymą arba motyvuotai jį atmesti, dėl to nėra pagrindo sutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, kad šiuo atveju pareiškėja turėjo ginčyti Raštą ir kreiptis dėl atsakovo atsisakymo atlikti veiksmus. Taigi pareiškėja skunde ginčijo atsakovo, pareiškėjos vertinimu, nepagrįstą ir neteisėtą vilkinimą atlikti veiksmus, o pirmosios instancijos teismas netinkamai sprendė, jog šiuo atveju skundo dalyku turėtų būti Rašto panaikinimas, dėl to nepagrįstai ir neteisėtai nustatė pareiškėjos skundo trūkumus ir skundžiama nutartimi laikė skundą nepaduotu.

Pareiškėjos atskirasis skundas tenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir pareiškėjos skundo priėmimo klausimas perduotas tam pačiam teismui nagrinėti iš naujo.

2023 m. rugsėjo 13 d. nutartis administracinėje Nr. eAS-475-525/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07049-2023-0

Procesinio sprendimo kategorija 43.3.1

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl Aplinkos apsaugos departamento teisės ginti viešąjį interesą aplinkos apsaugos srityje

Pareiškėjas Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) kreipėsi į teismą, prašydamas: 1) panaikinti atsakovo Trakų rajono savivaldybės leidimus saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams; 2) panaikinti Trakų rajono savivaldybės tarybos sprendimu sudarytą Trakų rajono želdynų ir želdinių apsaugos priežiūros ir tvarkymo komisiją; 3) panaikinti Trakų rajono želdynų ir želdinių apsaugos priežiūros ir tvarkymo komisijos posėdžio protokolo išvadas.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškimą, pažymėdamas, kad teisė kreiptis į teismą su pareiškimu, jog būtų apgintas viešasis interesas arba apgintos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai, turi būti specialiai ir nedviprasmiškai suteikta.

LVAT pažymėjo, kad pagal Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnį Lietuvos Respublikoje aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdo Departamentas. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės teisinis turinys apibrėžtas šio Įstatymo 3 straipsnyje, kurio 19 punkte *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) įtvirtinta, jog, siekdami užtikrinti teisėtumą ir teisėtumą aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdanči institucija ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, kai yra pagrindas manyti, kad viešasis interesas pažeistas aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje, kreipiasi į teismą dėl viešojo intereso gynimo, išskyrus atvejus, kai viešasis interesas pažeistas dėl Departamento veiksmų ar neveikimo. Teisėjų kolegijos vertinimu, šiuo atveju iš bylos aplinkybių matyti, jog pareiškėjas kreipėsi į teismą siekdamas užtikrinti teisėtumą aplinkos apsaugos srityje, t. y. dėl leidimų kirsti, persodinti ar kitaip pašalinti, genėti saugotinus medžius ir krūmus pagrįstumo ir teisėtumo. Dėl to, įvertinus šią aplinkybę nurodytų Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nuostatų kontekste, pripažinta, kad nagrinėtu atveju Departamentas turi kompetenciją užtikrinti valstybinę kontrolę *inter alia* (be kita ko) įgaliojimus siekiant apginti viešąjį interesą kreiptis į teismą ginčijant atitinkamus atsakovo aktus.

Departamento atskirasis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir pareiškimo priėmimo klausimas perduotas tam pačiam teismui nagrinėti iš naujo.

2023 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje Nr. eAS-499-525/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07475-2023-3

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.5.2. Kai byla nepriskirtina tam teismui

Dėl galimybės ginčyti mokyklų tinklo pertvarkos bendrąjį planą

Pareiškėjai kreipėsi į teismą su skundu, prašydami panaikinti Trakų rajono savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) sprendimą „Dėl Trakų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2022–2026 metų bendrojo plano patvirtinimo“ (toliau – Sprendimas). Pareiškėjai nurodė, jog jie yra nepilnamečių vaikų tėvai, kurių vaikai mokosi Paluknio Longino Komolovskio gimnazijoje. Bendruoju planu nuspręsta Paluknio Longino Komolovskio gimnaziją reorganizuoti į Lentvario Henriko Senkevičiaus Paluknio Longino Komolovskio gimnazijos pagrindinio ugdymo skyrių.

Pirmosios instancijos teismas nutartimi administracinę bylą nutraukė, konstatavęs, kad pareiškėjų skundo reikalavimas dėl ginčijamo Sprendimo panaikinimo nesukelia pareiškėjams teisinių pasekmių.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 (toliau – Taisyklės), 34 punkte įtvirtinta, jog mokyklų tinklo kūrimo planavimo ir įgyvendinimo procesas susideda iš 3 stadijų: inicijavimo, įgyvendinimo ir įtvirtinimo. Pagal Taisyklių 36 punktą, įgyvendinimo stadijoje savivaldybės ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija priima ir įgyvendina sprendimus dėl konkrečių mokyklų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo, pertvarkymo ar jų struktūrinių pertvarkymų pagal mokyklų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo, pertvarkymo ir struktūrinių pertvarkymų planą, mokytojų kvalifikacijų atnaujinimo ir įdarbinimo planą ir mokinių vežiojimo užtikrinimo planus, jeigu tokie planai rengiami.

Atsižvelgęs į aptartą teisinį reguliavimą bei įvertinęs Sprendimo turinį, LVAT priėjo prie išvados, kad Taryba, patvirtindama Bendrąjį planą, įgyvendino Taisyklių 35 punkte numatytus inicijavimo stadijai būtinus veiksmus. Tačiau tai nėra sprendimas, kuris turi būti priimtas pagal Taisyklių 36 punktą, t. y. tai nėra konkretus sprendimas dėl vidaus struktūros pertvarkos. Taigi pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad Sprendimas vertintinas kaip programinio pobūdžio dokumentas, kuriame yra formuojamas ir planuojamas tam tikrų veiksmų atlikimas ir kuris yra priimtas mokyklų tinklo kūrimo inicijavimo stadijoje, todėl jis vertintinas kaip tarpinis aktas, priimtas nurodytos procedūros metu.

LVAT taip pat pažymėjo, kad dėl Sprendimo įgyvendinimo jau yra priimtas Tarybos sprendimas „Dėl Trakų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimo Nr. S1E-85 „Dėl ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių ir klasių komplektų ir mokinių skaičiaus 2022–2023 mokslo metais Trakų rajono savivaldybės mokyklose patvirtinimo“ pakeitimo“, dėl kurio panaikinimo pareiškėjai inicijavo dar vieną bylą. Taigi šis sprendimas sukelia pareiškėjams konkrečias teisines pasekmes.

Pareiškėjų atskirasis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2023 m. rugsėjo 6 d. nutartis administracinėje Nr. eAS-330-789/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01676-2022-9

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.2

[Prieiga internete](#)

43.5.9. Kai skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas

Dėl termino skundai paduoti atnaujinimo pareiškėjui įrodžius, jog elektroninis laiškas nepasiekė adresato

Pirmosios instancijos teismas nutartimi neatnaujino pareiškėjui termino skundai dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) sprendimo (toliau – Sprendimas) ir NŽT Vilniaus skyriaus sprendimo paduoti ir atsisakė priimti pareiškėjo skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 9 punkto pagrindu. Teismas skundžiamą nutartį priėmė iš NŽT Dokumentų valdymo sistemos nustatęs, kad NŽT sprendimas elektroniniu paštu 2023 m. gegužės 18 d. išsiųstas pareiškėjo atstovui advokatui J. P., taip pat pakartotinai tuo pačiu elektroniniu paštu advokatui buvo išsiųstas 2023 m. birželio 16 d. Teismas, įvertinęs, kad byloje nėra duomenų, jog pareiškėjo atstovas advokatas J. P. negavo 2023 m. gegužės 18 d. elektroniniu paštu siųsto NŽT sprendimo, priėjo prie išvados, jog pareiškėjui Sprendimas įteiktas 2023 m. gegužės 18 d., skundą dėl minėto Sprendimo teismui pareiškėjas turėjo pateikti iki 2023 m. birželio 19 d. (ABTĮ 29 str. 1 d.), tačiau su skundu į teismą kreipėsi tik 2023 m. birželio 23 d.

Pareiškėjas atskirajame skunde ginčijo pirmosios instancijos teismo nustatytą skundo padavimo termino kreiptis į administracinę teismą eigos pradžios momentą, t. y. pirmosios instancijos teismo išvadą, kad Sprendimą pareiškėjas gavo 2023 m. gegužės 18 d. Pareiškėjas atskirajame skunde laikėsi pozicijos, jog jis Sprendimą gavo 2023 m. birželio 16 d., todėl nepraleido termino paduoti skundą. Pareiškėjas nurodė, kad jo atstovui advokatui

J. P. 2023 m. birželio 16 d. pokalbio su NŽT atstove metu atidžiai patikrinus savo elektroninio pašto dėžutę ir nurodžius, jog 2023 m. gegužės 18 d. elektroninis laiškas niekada nebuvo gautas, NŽT atstovė paaiškino, kad NŽT dokumentus siunčia automatizuota programa ir pasitaiko atvejų, kuomet dėl NŽT elektroniniuose laiškuose esančių aktyvių nuorodų tokie laiškai nepasiekia adresatų; pokalbio metu NŽT atstovė du kartus bandė pakartotinai elektroniniu laišku su aktyviomis nuorodomis siųsti pareiškėjo atstovui advokatui NŽT sprendimą, tačiau to padaryti nepavyko. Tokie laiškai adresato nepasiekdavo. Tik pokalbio metu pašalinus aktyvias nuorodas iš elektroninio laiško teksto, NŽT atstovei pavyko pareiškėjo atstovui advokatui išsiųsti, o šiam – gauti elektroninį laišką kartu su NŽT sprendimu. Minėtas pareiškėjo nurodytas aplinkybes patvirtino prie bylos pridėti įrodymai.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjo argumentus, susijusius su termino kreiptis į teismą eigos pradžia, ir tai patvirtinančius įrodymus, sprendė, kad pareiškėjas NŽT sprendimą gavo 2023 m. birželio 16 d. ir skundą teismui pateikė nepraleidęs skundo padavimo termino.

Pareiškėjo atskirasis skundas tenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas tam pačiam teismui nagrinėti iš naujo.

2023 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-489-556/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07337-2023-0

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.9

[Prieiga internete](#)
